

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za ustavna vprašanja

Številka: 0610-12/90-49

Z a p i s n i k

49. seje Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila v sredo, 15. julija 1992, v prostorih Skupščine Republike Slovenije.

Seja se je pričela ob 10.00 uri in je bila zaključena ob 14.00 uri.

Sejo je vodil predsednik komisije dr. France Bučar.

Prisotni: predsednik dr. France Bučar; podpredsednika Vitodrag Pukl in Miran Potrč;

Člani: Tone Anderlič, Roberto Battelli, Ivan Bizjak, Boštjan Kovachič, Darja Lavtižar-Bebler, Andrej Magajna, Mojmir Ocvirk, Borut Pahor, Tone Peršak, dr. Primož Rode, Danijel Starman, Mile Šetinc, dr. Franc Zagožen in Zvone Žagar;

Odsotni: Ludvik Gumilar, Ciril Kolešnik, dr. Rajko Pirnat, dr. Ciril Ribičič, Vilijem Sekereš, dr. Leo Šešerko, dr. Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec;

Seji so prisostvovali tudi:

Miro Cerar, Štefka Kučan, Lojze Janko, dr. Franci Grad, Pavle Svete in Marko Golobič;

Predlagan in sprejet je bil naslednji

d n e v n i r e d :

1. Potrditev zapisnika 48. seje ustavne komisije;
2. Obravnava amandmajev k predlogu zakona o volitvah v državni zbor, k predlogu zakona o državnem svetu in k predlogu zakona o volitvah predsednika republike;

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje.

Člani so prejeli naslednje gradivo:

1. S sklicem seje:

- a) pisno vloženi amandmaji k predlogu zakona o volitvah v državni zbor:
 - k 48. in 49.členu (Darja Lavtižar Bebler, Ivo Daneu, Ivo Kuhar);
 - k 49., 52. in 90.členu (Poslanski klub SDP Slovenije);
 - k 47., 49., 90. in 110.členu (Andrej Magajna, Bogo Rogina, Franc Lovšin);
 - k 91.členu (Poslanski klub LDS);
- b) pisno vloženi amandmaji k predlogu zakona o državnem svetu:
 - k 24., 25., 26. in 27.členu (Andrej Magajna, Bogo Rogina, Franc Lovšin);
- c) Mnenje Izvršnega sveta k predlogom zakonov o volitvah v državni zbor, o državnem svetu in o volitvah predsednika republike, z dne 7.7.1992;

Amandmaje in mnenje Vlade so poslanci prejeli za seje zborov.

2. Na klop:

- pregled amandmajev k predlogu zakona o volitvah v državni zbor,
- osnutek stališč predlagatelja - ustavne komisije do amandmajev k predlogu tega zakona;
- osnutek amandmaja predlagatelja - komisije za ustavna vprašanja k predlogu zakona o volitvah v državni zbor;
- pregled amandmajev k predlogu zakona o državnem svetu;
- osnutek stališč predlagatelja - ustavne komisije do amandmajev k predlogu zakona o državnem svetu;
- pregled amandmajev k predlogu zakona o volitvah predsednika republike;
- osnutek stališč predlagatelja - ustavne komisije do amandmajev k predlogu zakona o volitvah predsednika republike (vsa navedena gradiva se nanašajo na amandmaje, vložene do vključno 14.7.92);
- na klop so člani prejeli še nekatere amandmaje, vložene še 15.7.1992;

Predlogi obravnavanih zakonov so objavljeni v Poročevalcu št.13, z dne, 2. julija 1992.

Hkrati je bilo članom ustavne komisije poslano poročilo strokovne skupine "Uresničevanje volilne pravice državljanov Republike Slovenije, ki živijo v tujini", z dne 10.julija 1992 in dodatno

amandma Ivana Dretnika k predlogu zakona o volitvah predsednika republike.

* * *

član ustavne komisije g. Starman je uvodno predlagal, da bi ustavna komisija na tej seji sprejemala sklepe z dvotretjinsko večino vseh svojih članov. Po preverjanju prisotnosti se je izkazal ta predlog kot brezpredmeten, kajti na seji je bilo prisotnih 16 članov, kar sicer zagotavlja sklepčnost komisije, ne pa tudi možnosti za odločanje z dvotretjinsko absolutno večino.

Ad 1)

Komisija je potrdila zapisnik 48. seje ustavne komisije v predlaganem besedilu.

Ad 2)

Komisija je glede amandmajev k predlogu zakonu o volitvah v državni zbor, ki jih je prejela do te seje, sprejela naslednja mnenja:

1. Amandma k 5. členu

Poslanska skupina SKD - Ignac Polajnar (DPZ), Ivan Bizjak (ZO) in Angelca Žerovnik (ZZD) predlaga, naj se na koncu 5. člena doda besedilo:

"Aktivnosti, ki so v tem času prepovedane, določi republiška volilna komisija najkasneje 30 dni pred dnevom volitev."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker bo javno volilno propagando in s tem tudi dejavnosti, ki so prepovedane v času "volilnega molka", moral podrobneje opredeliti zakon o volilni kampanji oziroma predvolilnih dejavnostih, ki ga pripravlja Vlada Republike Slovenije. Natančnejše opredeljevanje javne volilne propagande presega pristojnosti republiške volilne komisije, določene v 37. členu predloga zakona.

2. Amandmaji k 7. členu

1) Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vitomir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo, da se v prvem odstavku 7. člena za besedo "Slovenije" vstavi besedilo:

"in izseljenec slovenske narodnosti ter njegovi potomci".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker bi se s tako rešitvijo razširila volilna pravica na izseljence slovenske narodnosti in njihove potomce, ki nimajo državljanstva Republike Slovenije, za kar ni podlage v ustavi.

- 2) Poslanska skupina SKD predlaga, naj se na koncu tretjega odstavka 7. člena doda stavek:

"če tega ni mogoče določiti, volilno enoto izbere volilec."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju ne nasprotuje. Če bo ta amandma dobil potrebno podporo poslancev, komisija predlaga, da se sprejme v naslednjem besedilu:

"če tega ni mogoče ugotoviti, volilec sam odloči, v kateri volilni enoti in volilnem okraju bo uresničeval volilno pravico."

- 3) Klub poslancev Zelenih - poslanci Vane Gošnik (DPZ), Peter Jamnikar (ZO) in Vlasta Sagadin (ZZD) predlagajo, naj se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"Državljan Republike Slovenije, ki začasno ali stalno prebiva v tujini, lahko uresničuje pravico voliti z volilno karto, po pošti ali preko diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker ocenjuje, da v sedanjih razmerah ni mogoče zadovoljivo organizirati glasovanja naših državljanov, ki stalno ali začasno prebivajo v tujini, z volilno karto, po pošti ali preko diplomatsko konzularnih predstavništev. Taki predlogi so bili dani že v razpravi o predlogu za izdajo in osnutku zakona. Komisija za ustavna vprašanja je te predloge obravnavala in naložila strokovni skupini za pripravo volilne zakonodaje, da to vprašanje prouči in pripravi strokovne podlage za opredelitev stališča do tega vprašanja. V gradivu "Uresničevanje volilne pravice državljanov Republike Slovenije, ki živijo v tujini", ki ga je pripravila strokovna skupina, so opisani možni načini in navedeni razlogi, zaradi katerih ni mogoče v letu 1992 zadovoljivo organizirati nobenega od možnih načinov glasovanja naših državljanov v tujini.

3. Amandma k 14. členu

Poslanska skupina SKD predlaga, naj se v 14. členu doda nov četrti odstavek:

"Za državljane, ki nimajo stalnega bivališča v Republiki Sloveniji, zagotovi ustrezno obveščanje o razpisu volitev in sodelovanje na njih republiška volilna komisija."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira. Taka naloga bi presegala pristojnosti republiške volilne komisije. Obveščanje naših državljanov v tujini o teh vprašanjih sodi v pristojnost Ministrstva za zunanje zadeve in diplomatsko konzularnih predstavništev Republike Slovenije, ministra za Slovence po svetu ter Ministrstva za informiranje, ki pri tem sodelujejo z ustreznimi organizacijami in sredstvi javnega obveščanja.

4. Amandma k 20. členu

Poslanska skupina SDSS - France Tomšič (DPZ), dr. Ivan Vivod (Z0) in Andrej Muren (ZZD) predlaga, naj se v tretjem odstavku 20. člena drugi stavek nadomesti z naslednjim besedilom:

"Vsak volilec lahko da svoj glas le enemu kandidatu."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira. V tem členu so opredeljene volilne enote in volilni okraji ter njihov smisel in namen, ki je v tem, da se v vsaki volilni enoti voli enajst poslancev, da se vsaka volilna enota deli na enajst volilnih okrajev in da se v vsakem volilnem okraju glasuje za enega kandidata. V skladu s tem pa je v poglavju o glasovanju na voliščih v tretjem odstavku 73. člena določeno, da volilec lahko glasuje samo za enega kandidata.

5. Amandma k 47. členu

Skupina poslancev Andrej Magajna (DPZ), Bogo Rogina (ZZD) in Franc Lovšin (Z0) predlaga, da se v 47. členu zakona doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"Volilec lahko podpisani obrazec pošlje tudi priporočeno na pristojni organ. V teh primerih lahko pristojna volilna komisija zaradi preverjanja od volilca zahteva, da po prejetju pisnega zahtevka v roku osmih dni, poda izjavo, s katero potrdi verodostojnost podpore listi. Če tega ne izvrši, se smatra, da je njegova podpora neveljavna. Pristojna volilna komisija v roku treh dni o tem obvesti predstavnika liste."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira. Način dajanja podpore listam kandidatov s podpisovanjem, kot je določen v 47. členu predloga zakona, zagotavlja, da imajo osebe, ki dajejo podporo s podpisovanjem, volilno pravico, in da dajo tako podporo samo enkrat. Način, kot je predlagan v amandmaju, bi bistveno povečal delo volilnih komisij, obremenil volilce z dodatnimi izjavami v postopku preverjanja podpisov in otežil predlagateljem list evidenco o tem, ali imajo za listo dovolj podpore. Način dajanja podpore listam kandidatov s podpisovanjem, kot je določen v 47. členu predloga zakona, je bil uveljavljen že pri volitvah leta 1990 in ni povzročal nobenih posebnih težav niti volilcem niti predlagateljem list kandidatov.

6. Amandma k 48. in 49. členu

Skupina poslancev - Darja Lavtižar-Bebler (DPZ), Ivan Kuhar (Z0) in Ivo Daneu (ZZD) predlaga:

- 1) 48. člen naj se dopolni z novim drugim odstavkom, ki se glasi:

"če je na listi kandidatov manj kandidatov, kolikor poslancev se voli v volilni enoti, je treba pri posameznem kandidatu z liste kandidatov določiti, v katerih volilnih okrajih se bo o njem glasovalo."

Sedanji drugi odstavek postane nov tretji odstavek.

- 2) Prvi stavek drugega odstavka 49. člena naj se spremeni tako, da se bo glasil:

"O posameznem kandidatu z liste kandidatov se glasuje največ v dveh volilnih okrajih."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja podpira vsebinsko rešitev, predlagano v tem amandmaju kot možen kompromis med rešitvijo v predlogu zakona in različnimi drugimi rešitvami, ki se predlagajo v drugih amandmajih k 49. členu. Ta rešitev ne odstopa od koncepta volilnega sistema, določenega v predlogu zakona, saj ohranja sistem glasovanja o posameznih kandidatih z list kandidatov v posameznih volilnih okrajih, le da v primeru, če na listi kandidatov ni toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli v volilni enoti, omogoča glasovanje o posameznem kandidatu s te liste tudi v dveh volilnih okrajih. Na ta način bo lista, na kateri bo vsaj šest kandidatov, lahko nastopala s svojimi kandidati v vseh volilnih okrajih, pri čemer se bo o petih kandidatih s te liste lahko glasovalo v po dveh volilnih okrajih, o šestem kandidatu pa v enem volilnem okraju. To omogoča predlagateljem list, da v vsaki volilni enoti določijo optimalno število kandidatov. V skladu s tem je treba dopolniti tudi določbe o ugotavljanju volilnih izidov v volilni enoti (88. in

92. člen), medtem ko predlagala dopolnitev 48. člena ni potrebna, saj vprašanje razporeditve kandidatov z liste kandidatov po volilnih okrajih (enem ali dveh) rešuje drugi odstavek 51. člena.

Če bo vsebinska rešitev, predlagana v tem amandmaju, dobila potrebno podporo poslancev, komisija predlaga:

- da se ne sprejme amandma k 48. členu,
- da se na tej podlagi oblikuje in sprejme amandma k 49., 88. in 92. členu v naslednjem besedilu:

1. Drugi odstavek 49. člena se nadomesti s tremi novimi odstavki, ki se glasijo:

"V posameznem volilnem okraju se glasuje samo o enem kandidatu z iste liste kandidatov.

Če na listi kandidatov ni toliko kandidatov, kolikor poslancev se voli v volilni enoti, se o posameznem kandidatu s te liste lahko glasuje največ v dveh volilnih okrajih.

Če je na listi kandidatov, ki so jo določili volilci, samo en kandidat, se o njem glasuje v vseh volilnih okrajih."

2. V 88. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"Če se je o posameznem kandidatu z liste kandidatov glasovalo v dveh volilnih okrajih, volilna komisija volilne enote ugotovi delež glasov takega kandidata v skupnem številu glasov, oddanih v obeh volilnih okrajih."

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

3. V drugem odstavku 92. člena se črta pika in doda naslednje besedilo:

"oziroma v skupnem številu glasov v dveh volilnih okrajih."

7. Amandmaji k 49. členu

- 1) Poslanski klub SDP - poslanci Miran Potrč (DPZ), Leopold Grošelj (ZO) in Peter Starc (ZZD) predlagajo naj se prvi odstavek nadomesti z besedilom:

"Pri določitvi liste kandidatov je treba določiti vrstni red kandidatov za vsak volilni okraj."

Prvi stavek drugega odstavka naj se črta.

- 2) Klub poslancev Zelenih - poslanci Vane Gošnik (DPZ), Peter Jamnikar (ZO) in Vlasta Sagadin (ZZD) predlagajo, naj se prvi odstavek nadomesti z besedilom:

"Pri določitvi liste kandidatov je treba določiti, v katerem volilnem okraju se bo glasovalo o posameznem kandidatu z liste kandidatov, ali določiti listo kandidatov, o kateri se bo glasovalo v vseh volilnih okrajih."

Pri stavku drugega odstavka se črta.

- 3) Skupina poslancev - Andrej Magajna (DPZ), Bogo Rogina (ZZD) in Franc Lovšin (ZO) predlaga, naj se doda nov prvi in drugi odstavek, ki se glasi:

"Lista kandidatov se lahko vložijo v vsakem volilnem okraju znotraj volilne enote. Vrstni red kandidatov na listi lahko predlagatelj glede na posamezni okraj spreminja.

Predlagalec liste se lahko odloči, da bo v volilnih okrajih kandidiral le s posameznimi kandidati z liste."

- 4) Poslanska skupina SDSS - France Tomšič (DPZ), dr. Ivan Vivod (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlaga, naj se besedilo 49. člena nadomesti z naslednjim novim besedilom:

"Stranka lahko v volilni enoti v vseh volilnih okrajih nastopi s celotno listo. V tem primeru volilec glasuje tako, da odda glas enemu kandidatu z liste.

če stranka nastopi v vsakem volilnem okraju z enim kandidatom, sama določi, v katerem volilnem okraju se bo o posameznem kandidatu glasovalo. če je na listi kandidatov, ki so jo določili volilci, samo en kandidat, se o njem glasuje v vseh volilnih okrajih."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja teh amandmajev ne podpira, ker spreminjajo v osnutku zakona oblikovane temeljne rešitve. Ti amandmaji odstopajo od načela čimbolj neposrednega vpliva volilcev na personalno sestavo parlamenta, ki ga v predlogu zakona zagotavlja glasovanje o posameznih kandidatih z list kandidatov v posameznih volilnih okrajih in izvolitev kandidatov z list, ki so dobile mandat, glede na delež glasov kandidata v skupnem številu glasov, oddanih v volilnem okraju.

8. Amandmaja k 51. členu

- 1) Poslanska skupina SDSS predlaga za primer, če bo sprejet njen amandma k 45. členu, naj se v drugem odstavku 51. člena črta pika in doda naslednje besedilo:

"kolikor se posamezna stranka ne odloči, da bo nastopila z enotno listo kandidatov v vseh volilnih okrajih volilne enote."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja ne podpira amandmaja poslanske skupine SDSS k 49. členu, zato tudi ne podpira z njim povezanega amandmaja te poslanske skupine k 51. členu.

- 2) Poslanec Ervin-A. Schwarzbartl (ZO) predlaga, naj se za prvim odstavkom 51. člena doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"Soglasju za kandidaturo mora biti priložena tudi pisna izjava kandidata, da nikoli ni in ne dela ali sodeluje z organi in organizacijami, ki s svojimi metodami dela in ideološko naravnostjo nasprotujejo ali ovirajo uveljavljanje demokratičnih svobod in osebne integritete posameznika. Ugotovitev takega sodelovanja po izvolitvi ima za posledico prenehanje mandata po zakonu."

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

9. Amandma k 52. členu

Poslanski klub SDP - poslanci Miran Potrč (DPZ), Leopold Grošelj (ZO) in Peter Starc (ZZD) predlagajo, naj se na koncu prvega odstavka tega člena doda besedilo:

"in simbol oziroma znak stranke."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja se do tega amandmaja ni opredelila.

10. Amandma k 69. členu

Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vitomir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo, da se v 69. členu doda nov drugi odstavek v naslednjem besedilu:

"Volilci, ki so v času volitev v tujini, lahko glasujejo pri trgovinskih, gospodarskih, diplomatskih ali drugih slovenskih predstavništvih v tujini ali pismeno po pošti. Način volitev predpiše republiška volilna komisija."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira iz razlogov, ki so navedeni v mnenju o amandmaju istih poslancev k 7. členu. Razen tega ni možno izvajati volitev pri trgovinskih, gospodarskih in drugih ne državnih predstavništvih v tujini niti ne more načina volitev naših državljanov v tujini predpisovati republiška volilna komisija.

11. Amandma k 81. členu

Poslanska skupina SKD predlaga, da se:

- v drugem odstavku med besedi "vojaški rok" in besedi "lahko glasujejo" vstavi besedilo: "ali so na delu v tujini",
- doda nov tretji odstavek v besedilu:

"Volilci, ki nimajo stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, lahko glasujejo po pošti v volilni enoti, v kateri uresničujejo volilno pravico."

Sedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira iz razlogov, ki so navedeni v mnenju o amandmaju poslancev Ivana Krefla, Vitomira Grosa in Andreja Murna k 7. členu.

12. Amandmaji k 90. členu

1) Poslanski klub SDP - poslanci Miran Potrč (DPZ), Leopold Grošelj (ZO) in Peter Starc (ZZD) predlagajo:

- da se drugi stavek prvega odstavka spremeni tako, da se glasi:

"Pri tem se seštejejo ostanki glasov za istoimenske liste, ki niso bili upoštevani pri razdelitvi mandatov v volilnih enotah, vložene pa so bile v dveh ali več volilnih enotah.";

- da se drugi odstavek dopolni tako, da se v tretji in peti vrsti pred besedo "glasov" vstavi beseda "ostankov".

- 2) Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vitomir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo, da se v 90. členu beseda "glasovi" na vseh mestih nadomesti z besedama "preostanki glasov" v ustreznih sklonih.
- 3) Klub poslancev Zelenih - poslanec Žaro Pregelj (DPZ) predlaga:
- V prvem odstavku se besedilo drugega stavka spremeni tako, da se glasi:
 "Pri tem se seštejejo sorazmerni ostanki glasov, ki so ostali istoimenskim listam po delitvi mandatov v dveh ali več volilnih enotah."
 - Doda se še nov tretji stavek:
 "Sorazmerni ostanek glasov je razmerje med ostankom glasov posamezne liste po prvi delitvi mandatov v volilni enoti in količnikom v volilni enoti iz 89. člena."
 - Besedilo drugega odstavka se v celoti spremeni in se glasi:
 "Za razdelitev teh mandatov se najprej ugotovi, koliko od vseh še nerazdeljenih mandatov bi pripadalo istoimenskim listam glede na seštevek sorazmernih ostankov glasov iz vseh volilnih enot. To se ugotovi na podlagi zaporedja najvišji količnikov, ki se izračunajo tako, da se seštevki sorazmernih ostankov glasov istoimenskih list iz vseh volilnih enot, delijo z vsemi števili od 1 do števila še nerazdeljenih mandatov (d'Hondtov sistem)."
 - Spremeni se tudi besedilo tretjega odstavka:
 "Tiste istoimenske liste, ki jim po količnikih iz prejšnjega odstavka skupaj z že dobljenimi mandati po prvi delitvi v volilnih enotah ne bi pripadli najmanj trije mandati, se pri delitvi mandatov na ravni države ne upoštevajo, njihovi sorazmerni ostanki glasov pa se proporcionalno prištejejo listam z največjimi seštevki sorazmernih ostankov glasov."
- 4) Skupina poslancev - Andrej Magajna (DPZ), Bogo Rogina (ZZD) in Franc Lovšin (ZO) predlaga, da se v tretjem odstavku 90. člena besede "pripadli najmanj trije mandati" nadomestijo z besedami "pripadla najmanj dva mandata".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja podpira v teh amandmajih predlagano rešitev, da se delitev mandatov na državni ravni opravi na podlagi ostankov glasov. Ne podpira pa predlagane rešitve, da se zniža prag za delitev mandatov na državni ravni. Če bo predlagana rešitev, da se delitev mandatov na državni ravni opravi na

podlagi ostankov glasov, da pa se ob tem prag ne spreminja, komisija predlaga, da se na tej podlagi oblikuje in sprejme

amandma k 90. in 91. členu v naslednjem besedilu:

1) Prvi odstavek 90. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Mandati, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah po prejšnjem členu, se razdelijo na ravni države na podlagi ostankov glasov, oddanih za istoimenske liste, ki so bile vložene v dveh ali več volilnih enotah."

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

"Ostanki glasov istoimenskih list, ki se upoštevajo pri delitvi mandatov na ravni države, se seštejejo in seštevki delijo z vsemi števili od ena do števila nerazdeljenih mandatov (d'Hondtov sistem). Mandati se dodelijo istoimenskim listam z najvišjimi količniki po vrstnem redu najvišjih količnikov."

2) Prvi odstavek 91. člena se črta.

13. Amandma k 91. členu

1) Poslanski klub LDS - poslanci Mile Šotinc (DPZ), Barbara Zupanc (ZZD) in Jože Zakonjšek (ZO) predlagajo, naj se v drugem odstavku med prvi in drugi stavek vstavi naslednje besedilo:

"Če bi na ta način razdelili več mandatov, kot pa se voli poslancev v volilni enoti, se nerazdeljeni mandati v volilni enoti razdelijo med različno imenske liste, ki so v skladu s prvim odstavkom tega člena in prejšnjim stavkom upravičene do delitve nerazdeljenih mandatov v volilni enoti, po vrstnem redu največjih ostankov glasov v razmerju do količnika v volilni enoti iz 89. člena, če je več list v volilni enoti dobilo enak ostanek glasov, o dodelitvi mandata med njimi odloči žreb."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira. Predlagatelji amandmaja v obrazložitvi navajajo, da gre za popravek napake, ki jo je predlagatelj zakona očitno spregledal, saj bi na podlagi predlaganega besedila 91. člena lahko prišlo do situacije, ko bi se za en nerazdeljeni mandat v volilni enoti potegovalo več različnih list z enakim največjim ostankom glasov. V resnici do takšne situacije ne more priti, saj se po prvem odstavku tega člena mandati, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah po 89. členu, dodelijo istoimenskim listam z najvišjimi količniki iz 90. člena po vrstnem redu najvišjih količnikov, kar so predlagatelji amandmaja očitno spregledali.

- 2) Ista skupina poslancev predlaga, da se v 91. členu doda nov tretji odstavek z naslednjim besedilom:

"Če je predlagatelj, ki nastopa s svojimi listami najmanj v dveh volilnih enotah, istočasno z vložitvijo zadnje liste predložil republiški volilni komisiji spisek kandidatov z njegovih list z vrstnim redom, se pri razdelitvi mandatov, ki niso bili razdeljeni v volilnih enotah po 89. členu, upošteva ta vrstni red. Če bi bili po tem vrstnem redu mandati dodeljeni kandidatom, ki so že dobili mandate v volilnih enotah po 89. členu, se jih preskoči in se mandate dodeli naslednjim kandidatom po vrstnem redu."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja meni, da je v tem amandmaju predlagana rešitev sprejemljiva, kolikor bi se uporabila največ za polovico mandatov, ki bi jih dobile istoimenske liste pri delitvi na državni ravni. Če bi taka rešitev dobila potrebno podporo poslancev, komisija predlaga, da se na tej podlagi oblikuje in sprejme

amandma k 91. členu v naslednjem besedilu:

Doda se nov tretji odstavek (v primeru, če bo prvi odstavek črtan - nov drugi odstavek), ki se glasi:

"Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se največ polovica mandatov, ki jih dobijo istoimenske liste pri delitvi na državni ravni, dodeli kandidatom po vrstnem redu na spisku kandidatov s teh list, ki ga določi predlagatelj v skladu s prvim odstavkom 43. člena in predloži republiški volilni komisiji v roku iz 54. člena."

14. Amandmaja k 110. členu

- 1) Skupina poslancev - Andrej Magajna (DPZ), Bogo Rogina (ZZD) in Franc Lovšin (ZO) predlaga, naj se besede "najmanj osem delegatov" nadomestijo z besedami "najmanj trije delegati".
- 2) Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vitomir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo, da se 110. člen črta.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja podpira amandma pod 1).

15. Amandma za novo prehodno določbo

Poslanski klub DEMOS - poslanec Danijel Starman (ZO) predlaga, da se v prehodne določbe zakona o volitvah v državni zbor vstavi nov člen, ki se glasi:

"Kandidat za poslanca v državni zbor mora ob sprejemu kandidature predložiti tudi pisno izjavo, s katero odgovori na vprašanje: Ali ste v času do volitev spomladi 1990 sodelovali s Službo državne varnosti?"

Kot sodelovanje s Službo državne varnosti se šteje: biti agent službe, biti redni ali občasni sodelavec službe, ali biti po tedaj veljavni zakonodaji pooblaščen uporabnik ugotovitev službe.

Pisna izjava kandidata se kot javna listina deponira pri republiški volilni komisiji. V primeru, da se pozneje dokaže, da izjava ni resnična, njen avtor izgubi mandat."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

* * *

Komisija je glede amandmajev k predlogu zakona o državnem svetu, ki jih je prejela do te seje, sprejela naslednja mnenja:

1. Amandma k 11. členu

Poslanski klub Narodnih demokratov - poslanci Anton Tomažič (DPZ), Andrej Šter (ZZD) in Janez Černež (ZO) predlagajo, naj se v 11. členu doda nova tretja alineja, ki se glasi:

" - izvoljeni predstavniki slovenskih manjšin iz Avstrije, Hrvaške, Italije in Madžarske oziroma Svetovni slovenski kongres za volitev dveh predstavnikov Slovencev v zamejstvu."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker je sestava državnega sveta določena v ustavi in predstavnika Slovencev v zamejstvu v ustavno določeni sestavi državnega sveta nista predvidena.

2. Amandmaja k 15. členu

- 1) Poslanska skupina SKD - Ignac Polajnar (DPZ), Ivan Bizjak (ZO) in Angelca Žerovnik (ZZD) predlagajo, naj se doda nov drugi odstavek v naslednjem besedilu:

"Kandidate za člane državnega sveta lahko predlagajo tudi politične stranke. Politična stranka določi kandidate po postopku, določenem z njenimi pravili. Kandidate določi s tajnim glasovanjem."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira. Kot je bilo obrazloženo že v predlogu za izdajo zakona, glede na položaj in strukturo državnega sveta kot interesnega predstavništva politične stranke pri volitvah v državni svet ne morejo imeti enake vloge, kot jo imajo pri volitvah v državni zbor. Politične stranke ne morejo postavljati kandidata za člane državnega sveta kot predstavnike določenih funkcionalnih oziroma lokalnih interesov. Ta pravica pripada ustreznim interesnim organizacijam oziroma lokalnim skupnostim kot nosilec v državnem svetu zastopanih interesov.

- 2) Poslanec Ervin-A. Schwarzbartl (ZO) predlaga naj se v 15. členu doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"Soglasju za kandidaturo mora biti priložena tudi pisna izjava kandidata, da nikoli ni in ne dela ali sodeluje z organi in organizacijami, ki s svojimi metodami dela in ideološko naravnostjo nasprotujejo ali ovirajo uveljavljanje demokratičnih svobod in osebne integritete posameznika. Ugotovitev takega sodelovanja po izvolitvi ima za posledico prenehanje mandata po zakonu."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

3. Amandmaji k 24., 25., 26. in 27. členu

Skupina poslancev - Andrej Magajna (DPZ), Bogo Rogina (ZZD) in Franc Lovšin (ZO) predlaga, naj se:

v 24. členu

- v prvem odstavku za besedo "delodajalcev" vstavi: "ter upokojskih in invalidskih združenj",
- na koncu drugega odstavka namesto pike postavi vejica in nadaljuje: "ter upokojskih in invalidskih združenj".

- doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"Vsako upokojensko in invalidsko združenje izvoli v volilno telo po enega predstavnika."

v 25. členu

- v prvem stavku za besedo "delodajalcev" vstavi besede: "ter upokojenske in invalidske organizacije",

v 26. členu

- prvi stavek nadaljuje z besedami "ter upokojenskih in invalidskih združenj, ki so organizirana za območje države.",
- drugi odstavek nadaljuje z "ter upokojenskih in invalidskih združenj.",
- doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"Vsako upokojensko in invalidsko združenje izvoli v volilno telo po enega predstavnika."

v 27. členu

- v prvem stavku za besedama "reprezentativni sindikati" vstavijo besede "ter upokojenska in invalidska združenja".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker upokojenci in invalidi v ustavi niso določeni kot posebna interesna skupina, ki ima svoje predstavnike v državnem svetu, niti jih ni mogoče vključiti v interesni skupini delodajalcev in delojemalcev, kot se predlaga v amandmaju.

4. Amandma k 38. členu

Poslanski klub Narodnih demokratov - poslanci Anton Tomažič (DPZ), Andrej Šter (ZZD) in Janez Črnej (ZO) predlagajo, naj se v 38. členu beseda "dvaindvajset" zamenja z besedo "dvajset".

Mnenje:

Amandma je nesprejemljiv, ker v nasprotju z ustavo, ki določa, da je v državnem svetu 22 predstavnikov lokalnih interesov.

5. Amandma k 42. členu

Ista skupina poslancev predlaga, naj se za 42. členom doda 7. podpoglavje z naslovom "Volilne predstavniki Slovencev v

zamejstvu" in tremi novimi členi 42.a, 42.b in 42.c, ki naj bi urejali ta vprašanja.

Mnenje:

Amandma ni sprejemljiv iz razloga, navedenega v mnenju o amandmaju istih predlagateljev k 11. členu.

6. Amandma k 43. členu

Poslanski klub Demos - poslanec Danijel Starman (ZO) predlaga, naj se drugi in tretji odstavek 43. člena črtata.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju ne nasprotuje. Ta vprašanja se lahko uredijo tudi s poslovníkom državnega sveta.

7. Amandma k 53. členu

Poslanska skupina SDSS - France Tomšič (DPZ), dr. Ivan Vivod (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlaga, da se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"V primerih iz prvega in drugega odstavka tega člena mora predsednik državnega sveta sklicati državni svet v roku petnajst dni."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker je določitev rokov za sklic sej državnega sveta materija, ki jo je potrebno urediti s poslovníkom državnega sveta. Zakon ureja samo temeljna vprašanja organizacije in dela državnega sveta, podrobnejša ureditev teh vprašanj pa je predmet poslovnika državnega sveta, ki je predviden v 101. členu ustave.

8. Amandma k 61. členu

Poslanska skupina SDSS predlaga, naj se za besedo "druge" vstavi beseda "voljene".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je s položajem člana državnega sveta nezdržljiva vsaka funkcija v državnih organih, ne samo funkcija, na katero se oseba izvoli, marveč tudi funkcija, na katero se oseba postavi oziroma imenuje.

9. Amandma k 64. členu

Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vitomir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo:

- naj se v prvem odstavku 64. člena za besedo "Slovenije" pika spremeni v vejico in doda besedilo:

"Slovenska zbornica obrti in podjetništva, druge delodajalske zbornice in Združenje delodajalcev Slovenije.";

- v drugem odstavku besedilo "predstavnškega telesa zbornice" nadomesti z besedilom:

"predstavnških teles zbornic in Združenje delodajalcev Slovenije."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tega amandmaja ne podpira, ker so v amandmaju navedeni subjekti vključeni v sedanji zbornični sistem v okviru Gospodarske zbornice Slovenije.

10. Amandma k 67. členu

Ista skupina poslancev predlaga, naj se v prvem in drugem odstavku 67. člena vsakokrat za besedo "Slovenije" doda besedilo:

"in Slovenske zbornice obrti in podjetništva."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja podpira ta amandma.

11. Amandma za novo prehodno določbo

Poslanski klub DEMOS - poslanec Danijel Starman (ZO) predlaga, da se v prehodne določbe zakona o državnem svetu vstavi nov člen, ki se glasi:

"Kandidat za državnega svetnika mora ob sprejemu kandidature predložiti tudi pisno izjavo, s katero odgovori na vprašanje: Ali ste v času do volitev spomladi 1990 sodelovali s Službo državne varnosti?"

Kot sodelovanje s Službo državne varnosti se šteje: biti agent službe, biti redni ali občasni sodelavec službe, ali biti po tedaj veljavni zakonodaji pooblaščen uporabnik ugotovitev službe.

Pisna izjava kandidata se kot javna listina deponira pri republiški volilni komisiji. V primeru, da se pozneje dokaže, da izjava ni resnična, njen avtor izgubi mandat.

Določbe tega člena veljajo za prve volitve državnih svetnikov."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

* * *

Komisija je glede amandmajev k predlogu zakona o volitvah predsednika republike, ki jih je prejela do te seje, sprejela naslednja mnenja:

1. Amandma k 2. členu

Poslanec Ivan Dretnik (ZZD) predlaga naj se število "osemnajst" nadomesti s številom "trideset".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker ustava ne določa posebne starostne meje za pasivno volilno pravico za predsednika republike in zato velja starostna meja osemnajst let, ki je določena za splošno volilno pravico v 43. členu ustave. Predlagani amandma je torej v nasprotju z ustavo.

2. Amandmaja k 11. in 12. členu

Poslanska skupina SDSS - France Tomšič (DPZ), dr. Ivan Vivod (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlaga, naj se:

- v 11. členu beseda "trideset" nadomesti z besedo "deset",
- v 12. členu število "10" nadomesti s številom "3".

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja tema amandmajema ne nasprotuje.

3. Amandma k 15. členu

Poslanec Ervin-A. Schwarzbartl (ZO) predlaga naj se v 15. členu doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"Soglasju za kandidaturo mora biti priložena tudi pisna izjava kandidata, da nikoli ni in ne dela ali sodeluje z organi in organizacijami, ki s svojimi metodami dela in ideološko naravnostjo nasprotujejo ali ovirajo uveljavljanje demokratičnih svoboščin in osebne integritete posameznika. Ugotovitev takega sodelovanja po izvolitvi ima za posledico prenehanje mandata po zakonu."

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

4. Amandma k 26. členu

1. Poslanska skupina SDSS predlaga, da se v drugem odstavku beseda "osemdeset" nadomesti z besedo "trideset", beseda "trideset" pa z besedo "osem".
2. Poslanski klub Liberalne stranke - poslanci Ivan Krefl (DPZ), Vilimir Gros (ZO) in Andrej Muren (ZZD) predlagajo, naj se 26. člen črta.

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja ne nasprotuje amandmaju (poslanske skupine SDSS pod 1).

5. Amandma za novo prehodno določbo

Poslanski klub DEMOS predlaga, da se v prehodne določbe zakona vstavi nov člen, ki se glasi:

"Kandidat za predsednika republike mora ob sprejemu kandidature predložiti tudi pisno izjavo, s katero odgovori na vprašanje: Ali ste v času do volitev spomladi 1990 sodelovali s Službo državne varnosti?"

Kot sodelovanje s Službo državne varnosti se šteje: biti agent službe, biti redni ali občasni sodelavec službe, ali biti po tedaj veljavni zakonodaji pooblaščen uporabnik ugotovitev službe.

Pisna izjava kandidata se kot javna listina deponira pri republiški volilni komisiji. V primeru, da se pozneje dokaže, da izjava ni resnična, njen avtor izgubi mandat.

Določbe tega člena veljajo za prve volitve predsednika republike."

Mnenje:

Komisija za ustavna vprašanja temu amandmaju nasprotuje, ker je po veljavni zakonodaji izguba določenih pravic lahko samo posledica obsodbe za določena kazniva dejanja ali na določene kazni.

* * *

Komisija je po končani seji predložila zborom:

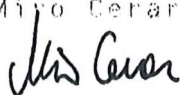
- mnenje o amandmajih k predlogu zakona o volitvah v državni zbor (ESA 567, z dne 15.7.1992);
- mnenje o amandmajih k predlogu zakona o državnem svetu (ESA 568, z dne 15.7.1992);
- mnenje o amandmajih k predlogu zakona o volitvah predsednika republike (ESA 569, z dne 15.7.1992).

Za poročevalce komisije na sejah zborov so bili določeni:

- za DPZ Miran Potrč;
- za ZO Ivan Bizjak;
- za ZZD dr. Primož Rode.

S e k r e t a r :

Miro Cerar

P r e d s e d n i k :

dr. France Bužar

